NIILO JÄÄSKINEN
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2010. március 24.[1]

1. Fellebbezésével a Bizottság az Elsőfokú Bíróság T-266/02. sz., Deutsche Post kontra Bizottság ügyben 2008. július 1-jén hozott ítéletének (EBHT 2008., II-1233. o., a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítélettel az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette a Németországi Szövetségi Köztársaság által a Deutsche Post AG javára hozott intézkedésekről szóló, 2002. június 19-i 2002/753/EK bizottsági határozatot.[2]

2. A megtámadott határozatban a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a német postai és távközlési igazgatás átszervezése során a Deutsche Post AG állami forrásokból jelentős kompenzációs kifizetéseket kapott. Figyelemmel egyrészt a postai csomagszállítási ágazat piacán folytatott veszteséges értékesítés politikájára, melyet a Bizottság 2001. március 20-án kelt, a Deutsche Post AG piaci erőfölénnyel való visszaélését megállapító határozatában sújtott szankcióval,[3] másrészt pedig figyelemmel a Deutsche Post AG által a vizsgált időszak alatt elszenvedett veszteségekre, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy ezt az agresszív árazási politikát csak a Deutsche Post AG általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtása fejében kapott forrásai segítségével lehetett finanszírozni. Következésképpen a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy jogellenes állami támogatás esete áll fenn.

3. Az Elsőfokú Bíróság ítéletében megállapította, hogy a Bizottság megsértette az EK 87. cikk (1) bekezdését,[4] amikor úgy ítélte meg, hogy az államtól kapott átutalások előnyt jelentettek a Deutsche Post AG számára.

4. A jelen fellebbezés központi kérdése tehát azzal a módszerrel kapcsolatos, mely annak megállapítására szolgál, hogy általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozás az ilyen szolgáltatás nyújtásából eredő többletköltségeket meghaladó ellentételezést kapott-e, mely így az EK 87. cikk (1) bekezdése szerinti előnynek minősülhetne. Ez a kérdés az általános gazdasági érdekű szolgáltatás ellátásából eredő költségekért járó ellentételezés jogi

1 – Eredeti nyelv: francia.

2 – HL L 247. 27. o., a továbbiakban: megtámadott határozat.

3 – Az EK-Szerződés 82. cikkének alkalmazására vonatkozó, 2001. március 20-i 2001/354/EK bizottsági határozat (COMP/35.141, Deutsche Post AG ügy) (HL L 125., 27. o.).

4 – Tekintettel arra, hogy az Elsőfokú Bíróság az ítéletét 2008. július 1-jén hozta, az EK-Szerződés rendelkezéseire való hivatkozások az Európai Unió működéséről szóló szerződés hatálybalépése előtti számozást követik.

természetének megállapításával kapcsolatos, szélesebb körű vitába illeszkedik.

I – A tényállás, az eljárás és a megtámadott ítélet

5. A Deutsche Post AG nagyméretű vállalkozás, amely a levéltovábbítási ágazaton kívül, ahol monopóliummal rendelkezik, két másik postai ágazatban is tevékenykedik, nevezetesen egyrészről a csomagszállítási, másrészről pedig a folyóirat- és napilap-szállítási ágazatban, amely mindkettő versenynek kitett ágazat.

6. A csomagszállítási ágazatban a Deutsche Post AG egyrészről a közvetlenül a postahivatalok ablakainál feladott csomagokkal kapcsolatos szállítási szolgáltatásokat, másrészről pedig a nem közvetlenül a postahivatalok ablakainál átvett, nagyobb mennyiségű csomagok szállításával (a továbbiakban: háztól házig való csomagszállítási ágazat) kapcsolatos szolgáltatásokat biztosítja.

7. A háztól házig való csomagszállítási ágazat tekintetében a Deutsche Post AG két fő szolgáltatást biztosít, nevezetesen egyrészről a csomagokat előzetesen feldolgozó, illetve bizonyos minimális mennyiségű csomagot feladó szakmai ügyfeleket célzó, háztól házig való csomagszállítást (a továbbiakban: a szakmai ügyfelek szegmense), másrészről pedig az olyan csomagküldő vállalkozások számára végzett csomagszállítást, akik katalógusból vagy elektronikus úton rendelt árukat küldenek (a továbbiakban: a csomagküldő vállalkozások szegmense).

8. A Postverfassungsgesetz (a posta szervezetéről szóló törvény) értelmében történt liberalizációs és átszervezési folyamat során a Deutsche Post AG a Deutsche Bundespost Telekomtól (a továbbiakban: DB-Telekom) az 1990-től 1995-ig keletkezett veszteségei ellentételezése érdekében átutalásokat kapott (a továbbiakban: a DB-Telekom által eszközölt átutalások).

9. 2001. március 20-án a Bizottság elfogadta az EK 82. cikk alkalmazására vonatkozó eljárásban hozott 2001/354/EK határozatot, melyben lényegében arra a következtetésre jutott, hogy a Deutsche Post AG megsértette az EK 82. cikket, mivel kizárólag a csomagküldő vállalkozások szegmensében erőfölényével visszaélt többek között azzal, hogy az inkrementális költségei alatti árak kínálatával veszteséges értékesítési politikát folytatott.

10. Ez a határozat, mivel nem éltek jogorvoslattal vele szemben, jogerőre emelkedett. Azonban a felfaló árazás gyakorlata és a

jogellenes állami támogatás megszerzése két külön kérdés.

11. 2002. június 19-én a Bizottság elfogadta a megtámadott határozatot, melyben többek között megvizsgálta a Deutsche Post AG-nak nyújtott állami támogatást. A Bizottság megítélése szerint az 572 millió euró (1118,7 millió DEM) összegű állami támogatás a közös piaccal összeegyeztethetetlen. Ennek megfelelően elrendelte a jogellenesen nyújtott támogatás visszatérítését.

12. A Deutsche Post AG által benyújtott megsemmisítés iránti kereset nyomán az Elsőfokú Bíróság helyt adott a Deutsche Post AG azon kifogásának, mely szerint a Bizottság nem bizonyította, hogy a Deutsche Post AG-nak a DB-Telekom által eszközölt átutalásokból előnye származott. Ezenfelül, miután megállapította, hogy a Bizottság megsértette az EK 87. cikk (1) bekezdését, az Elsőfokú Bíróság a teljesség kedvéért megvizsgálta azt a kifogást is, miszerint a Bizottság mindenképpen helytelenül következtetett arra, hogy a DB-Telekom által eszközölt átutalások lehetővé tették számára a veszteséges értékesítés politikájából eredő állítólagos nettó többletköltségek fedezését. Miután az említett nettó többletköltségek elemzését elvégezte, az Elsőfokú Bíróság helyt adott ennek a kifogásnak is.

II – A fellebbezésről

13. Fellebbezésének alátámasztására a Bizottság az alábbi jogalapokra hivatkozik.

14. A megtámadott ítélettel szemben azt kifogásolja, hogy az megsérti az EK 87. cikk (1) bekezdését és az EK 86. cikk (2) bekezdését. A Bizottság álláspontja szerint e rendelkezéseket hibásan értelmezte az Elsőfokú Bíróság, amennyiben úgy ítélte meg, hogy azok kizárják a megtámadott ítéletben egyébként nem kifogásolt azon módszert, amely logikus és helytálló érvelés alapján lehetővé teszi az állami támogatás fennállására való következtetést. Továbbá a Bizottság az Elsőfokú Bíróság hatáskörének hiányára és az EK 230. cikk megsértésére hivatkozik, mivel az Elsőfokú Bíróság túllépett a hatáskörén és az EK 230. cikkben előírt felülvizsgálati jogkörén. A Bizottság hivatkozik továbbá a Bíróság alapokmányának 36. cikkére, mivel az Elsőfokú Bíróság elmulasztotta a határozatban alkalmazott módszer jogellenességét megindokolni.

15. Egyébiránt a Bundesverband Internationaler Express- und Kurierdienste eV (a továbbiakban: BIEK) 2008. december 9-én érkezett levelében a fellebbezőt támogató válaszbeadványt nyújtott be. A UPS Deutschland Inc és a UPS Europe NV (a továbbiakban: UPS) 2008. december 4-én érkezett levelükben együttesen nyújtottak be válaszbeadványt és csatlakozó fellebbezést.

16. A központi kérdés, tehát az ügyben alkalmazandó módszer tekintetében azt kéri ez utóbbi a Bíróságtól, hogy együttesen vizsgálja meg a jogalapokat.

17. Megítélésem szerint azonban célszerű szétválasztani a jogalapokat, annak függvényében, hogy a megtámadott ítélet indokolásának alapvető részével, vagy a további indokolással kapcsolatosak.

III – Előzetes megjegyzések az állami támogatások körében hozott bizottsági határozatok felülvizsgálatának terjedelméről

18. Mindenekelőtt fel kell idézni, hogy az állami támogatás a Szerződésben meghatározottak szerinti fogalom, és azt objektív tények alapján kell értékelni. Emiatt a közösségi bíróságnak főszabály szerint, és mind az előtte folyamatban lévő jogvita konkrét tényeinek, mind a Bizottság által előterjesztett értékelés műszaki jellegének vagy összetettségének figyelembevételével teljes felülvizsgálatot kell gyakorolnia azon kérdés vonatkozásában, hogy valamely intézkedés az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e. [5]

19. Ahogy Cosmas főtanácsnok a Franciaország kontra Ladbroke Racing és Bizottság [6] ügyben ismertetett indítványában kifejtette, a Bíróságnak, az Elsőfokú Bíróságnak vagy a nemzeti bíróságoknak, amennyiben arról kell dönteniük, hogy mennyiben megalapozott egy nemzeti intézkedésnek az EK-Szerződés 92. cikke (1) bekezdése (módosítás után az EK 87. cikk (1) bekezdése) értelmében vett állami támogatásként való értékelése, főszabály szerint és a lehető legnagyobb mértékben a tényállás kimerítő felülvizsgálatát kell elvégezniük. Ettől a szabálytól csak akkor lehet eltekinteni, ha a bíró a minden részletre kiterjedő bírósági felülvizsgálatot kizáró meghatározott feltételek együttes fennállását állapítja meg. Cosmas főtanácsnok szerint nem állítható az, hogy a Szerződés 92. cikke (1) bekezdésének értelmezése és alkalmazása kapcsán az ügy érdemének bírósági felülvizsgálatát korlátozó feltételek *a priori* fennállnak.

20. Ebből következik, hogy az intézkedéseknek az EK 87. cikk (1) bekezdése szerinti bírósági felülvizsgálata során a teljes körű bírói felülvizsgálat a főszabály, a korlátozott felülvizsgálat pedig a kivétel. [7]

5 – Lásd ebben az értelemben a C-83/98. P. sz., Franciaország kontra Ladbroke Racing és Bizottság ügyben 2000. május 16-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-3271. o.) 25. pontját és a C-341/06. P. és C-342/06. P. sz., Chronopost kontra UFEX és társai egyesített ügyekben 2008. július 1-jén hozott ítélet (EBHT 2008., I-4777. o., a továbbiakban: „Chronopost II”-ügy) 141. pontját.

6 – Lásd az indítvány 15. pontját.

7 – Ez a kérdés elválik az EK 87. cikk (3) bekezdése alkalmazása során felmerülő kérdéstől, vagyis attól, amikor a Bizottság egy állami támogatást megvalósító intézkedés összeegyeztethetőségéről dönt. Lásd a C-75/05. P. és C-80/05. P. sz., Németország kontra Kronofrance egyesített ügyekben 2008. szeptember 11-én hozott ítélet (EBHT 2008. I-6619. o.) 59. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

21. Másodsorban az összetett gazdasági értékelést illetően az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság valamely jogi aktusának ilyen értékelést magában foglaló bírósági felülvizsgálata az eljárási szabályok és az indokolásra vonatkozó szabályok betartásának, a megtámadott határozat meghozatalakor elfogadott tények anyagi pontosságának, az e tények értékelése során elkövetett nyilvánvaló hiba hiányának és a hatáskörrel való visszaélés hiányának ellenőrzésére korlátozódik. [8]

22. Azonban emlékeztetni kell arra, hogy jóllehet a Bíróság elismeri a Bizottság mérlegelési lehetőségét a gazdasági jellegű értékelések vonatkozásában, ez nem jelenti azt, hogy a közösségi bíróság nem vizsgálhatja felül a gazdasági jellegű tényeknek a Bizottság általi értelmezését. [9]

23. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a közösségi bíróságnak többek között nem csupán a hivatkozott bizonyítékok tárgyi valószerűségét, megbízhatóságát és következetességét kell vizsgálnia, hanem azt is ellenőriznie kell, hogy a bizonyítékok tartalmazzák-e az adott összetett helyzet értékeléséhez figyelembe veendő összes adatot, valamint hogy e bizonyítékok alátámasztják-e a belőlük levont következtetéseket. [10] Megítélésem szerint ezen elemek közé tartoznak a felhasznált módszerek is.

24. Azonban az is világos, hogy ezen felülvizsgálat keretében a bíróság nem helyettesítheti a Bizottság gazdasági értékelését a sajátjával. [11]

25. Tehát ezen elvek fényében kell megvizsgálni a jelen fellebbezés során kifejtett jogalapokat.

8 – Lásd a fent hivatkozott „Chronopost II”-ügyben hozott ítélet 143. pontját.

9 – Az összefonódások ellenőrzésének területén lásd a C-12/03. P. sz., Bizottság kontra Tetra Laval ügyben 2005. február 15-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-987. o.) 39. pontját és a C-525/04. P. sz., Spanyolország kontra Lenzing ügyben 2007. november 22-én hozott ítélet (EBHT 2007., I-9947. o.) 56. pontját. Lásd még: Von Danwitz, T., *Europäisches Verwaltungsrecht*, Springer, Berlin, 2008, 361. o. A szerző szerint a német joggal ellentétben az uniós jog nem tesz különbséget egyrészről a tények értékelésével kapcsolatos mérlegelési mozgástér („Beurteilungsspielraum auf Tatbestandsseite”) másrészről pedig a jogkövetkezményekkel kapcsolatos mérlegelési jogkör („Ermessen auf Rechtsfolgenseite”) között.

10 – Ebben az értelemben lásd a 98/78. sz. Racke-ügyben 1979. január 25-én hozott ítélet (EBHT 1979., 69. o.) 5. pontját; a C-16/90. sz. Nölle-ügyben 1991. október 22-én hozott ítélet (EBHT 1991., I-5163. o.) 12. pontját; a hivatkozott Bizottság kontra Tetra Laval ügyben hozott ítélet 39. pontját és a C-326/05. P. sz., Industrias Químicas del Vallés kontra Bizottság ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet (EBHT 2007. I-6557. o.) 76. pontját.

11 – A C-323/00. P. sz., DSG Dradenauer Stahlgesellschaft kontra Bizottság ügyben 2002. április 25-én hozott végzés (EBHT 2002., I-3919. o.) 43. pontja és a fent hivatkozott Spanyolország kontra Lenzing ügyben hozott ítélet 57. pontja.

IV – Az elsődleges fellebbezési kérelem első jogalapjáról

A – *Az első jogalap első részéről*

1. A felek érvei

26. Első jogalapjának első részében a Bizottság, amelyet a BIEK és az UPS is támogat, kifejti, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, mivel a megtámadott ítélet nem mutatott ki semmilyen hiányosságot a megtámadott határozatban alkalmazott módszerrel kapcsolatban.

27. A Bizottság szerint e határozat nem pusztán „feltételezésen" alapul. Éppen ellenkezőleg, megalapozott következtetésről van szó, azaz a határozat a már ismert tényekből von le logikai alapon következtetést. A Bizottság szerint dedukciós eljárásról van szó, melynek keretében A és B tényekből C következtetést lehet levonni, mely eljárás a Bizottság által hozott minden határozatnak részét képezi. Érvelésének alátámasztására a Bizottság egy példát hoz fel: ha a vonat elhagyta A állomást, melyet egyetlen sínpár köt össze B állomással, és menetrend szerint megérkezik B állomásra, akkor ebből következik, hogy ugyanezen az egyetlen sínpáron A és B állomás között elhelyezkedő C állomáson is áthaladt.

28. A Bizottság kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság ezt a dedukciót „feltételezésnek" minősítette, és határozatát anélkül semmisítette meg, hogy az eljárás tárgyává tett aktusban lévő hibákat kifejtette volna. Egyébiránt a Bizottság ténybeli következtetése azon a premisszán alapul, hogy „a pénznek származnia kell valahonnan".

29. E tekintetben a Bizottság hangsúlyozza, hogy amennyiben bizonyítást nyert egyrészről az, hogy a csomagszállítás veszteséges tevékenység, másrészről az, hogy a csomagszállítást végző vállalkozás a csomagok szállításából származó más többletjövedelemre nem tesz szert, a Bizottság szerint csak az a következtetés vonható le, hogy a Deutsche Post AG által folytatott tisztességtelen árazás anyagi fedezetét az általa kapott állami támogatás teremtette meg.

30. A Deutsche Post AG a Bizottság érveire válaszolva kifejti, hogy az Elsőfokú Bíróság nem volt köteles megindokolni, miért nem helyes a Bizottság által választott módszer, ugyanis az állami támogatás fogalma objektív fogalom. A Deutsche Post AG szerint a Bizottságnak nincs mérlegelési jogköre abban a tekintetben, hogy egy intézkedés állami

támogatásnak minősül-e az EK 87. cikk (1) bekezdése alapján, vagy sem.

2. Értékelés

31. A Deutsche Post AG oldalán beavatkozó német kormány szerint nem egyszerűen azonos eredményre vezető módszerek közötti konfliktusról van szó. A Bizottság által alkalmazott módszer ugyanis eredményét tekintve is eltér a másik módszertől, melynek segítségével közvetlenül, az állítólagos kötelező dedukció nélkül is el lehet dönteni, hogy az EK 87. cikk (1) bekezdése szerinti előny fennáll-e.

a) Általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtása keretében kapott pénzügyi ellentételezés értékelése

34. A pénzügyi ellentételezés jogi természetét illetően évek óta két különböző koncepció csap össze az ítélkezési gyakorlatban. Az egyik az úgynevezett „állami támogatási" megközelítés, a másik pedig a „kompenzációs" megközelítés. [13]

32. A német kormány az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletre [12] hivatkozva először kifejti, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásából eredő nettó többletköltségeket megfelelő paraméterek szerint kellene számszerűsíteni, és hogy másodsorban ezeket össze kellene hasonlítani az ellentételezés címén kapott forrásokkal.

35. Az „állami támogatási" megközelítés szerint a közszolgáltatási kötelezettség közpénzekből való finanszírozása az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.

33. Végül, a német kormány álláspontja szerint itt nincs szó összetett gazdasági összefüggések értékeléséről.

12 – A C-280/00. sz. ügyben 2003. július 24-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-7747. o.).

13 – Nettesheim, M., „Europäische Beihilfeaufsicht und mitgliedstaatliche Daseinsvorsorge", *Europäisches Wirtschafts- und Steuerrecht,* 2002, Heft 6, 253. o. A szerző egyrészt megkülönbözteti az állami támogatás alkotóelemei vizsgálatának szintjén alkalmazott módszert („Tatbestandslösung"), melynek keretében a kompenzációs szolgáltatások nem tekintendők az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak, másrészt pedig két másik módszert, melynek keretében minden államtól származó kompenzációs szolgáltatást elméleti síkon támogatásnak kell minősíteni, ám ezeknek az összeegyeztethetősége vagy az EK 86. cikken („Spezialitätslösung"), vagy pedig az EK 87. cikken („Rechtfertigungslösung") alapul. Quigley, C., *European State aid law and policy,* Hart, Oxford, 2009, 158. és azt követő oldalak. Lásd még Jacobs főtanácsnok C-126/01. sz., GEMO-ügyben ismertetett indítványának 94. és 95. pontját (2003. november 20-án hozott ítélet, EBHT 2003., I-13769. o.).

36. Ezt a finanszírozási formát azonban a Bizottság által vagy az EK 87. cikk (2) és (3) bekezdése alapján, vagy pedig az EK 86. cikk (2) bekezdésében található rendelkezés alapján lefolytatott vizsgálat nyomán a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehet nyilvánítani. Ezt a megközelítést többek között az Elsőfokú Bíróság FFSA és társai kontra Bizottság [14] és SIC kontra Bizottság [15] ügyben hozott ítéleteiben érhetjük nyomon. Az FFSA-ügyben hozott ítéletben az Elsőfokú Bíróság, miután megállapította, hogy az adókedvezmény formájában juttatott pénzügyi ellentételezés állami támogatásnak minősül, úgy határozott, hogy az EK 86. cikk (2) bekezdése értelmében az állami támogatás mentesülhet az EK 87. cikkben szereplő tilalom alól, amennyiben csupán az a célja, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozás speciális feladatának teljesítése közben felmerült többletköltségeket ellentételezze, és amennyiben odaítélése szükséges ahhoz, hogy ez a vállalkozás közszolgáltatási kötelezettségeit gazdasági egyensúlyhelyzetben végezhesse. [16]

37. A „kompenzációs” megközelítés szerint, mely az ABDHU-, [17] illetve különösen a Ferring-ügyben [18] hozott ítéletekből ered, a közszolgáltatások kompenzációja nem állami támogatás.

38. Az állami támogatás fennállása csak akkor állapítható meg, ha az ellentételezés meghaladja a közszolgálati feladatból eredő többletköltséget. Az említett ADBHU-ügyben Lenz főtanácsnok úgy vélekedett, hogy amennyiben a költségtérítés, méltányos nyereség figyelembevétele mellett, nem haladja meg a vállalkozás által a ténylegesen nyilvántartott éves fedezetlen költségeket, akkor nem lehet szó a Szerződés értelmében vett előnyről. [19] A Bíróság követte ezt az álláspontot, amikor kimondta, hogy „a jelen esetben nem az EK-Szerződés 92. cikke (a módosítást követően az EK 87. cikk) értelmében vett állami támogatásokról van szó, hanem olyan díjakról, amelyek a szemétszállító, illetve hulladékmegsemmisítő vállalkozás által nyújtott szolgáltatások ellenértékeként járnak”. [20]

39. Ahogy Tizzano főtanácsnok a Ferring-ügyben kifejtette, amennyiben az állam közszolgáltatási kötelezettségeket telepít egy vállalkozásra, az e kötelezettségek teljesítésével járó többletköltségek fedezete nem jelent az adott vállalkozás számára előnyt, hanem a versenytársaival szembeni indokolatlan hátránnyal járó helyzetet kívánja kiküszöbölni. [21]

40. Tizzano főtanácsnok szerint csak akkor merülhet fel a versenyfeltételek torzulása, ha az ellentételezés meghaladja a közszolgáltatási kötelezettség ellátásából eredő nettó

14 – A T-106/95. sz. ügyben 1997. február 27-én hozott ítélet (EBHT 1997., II-229. o.).

15 – Lásd a T-46/97. sz. ügyben 2000. május 10-én hozott ítélet (EBHT 2000., II-2125. o.) 82. pontját. A Bíróság a C-387/92. sz. Banco Exterior de España ügyben 1994. március 15-én hozott ítélete (EBHT 1994., I-877. o.) is ehhez a megközelítéshez sorolható. Lásd Jacobs főtanácsnok fent hivatkozott GEMO-ügyben ismertetett indítványának 99. pontját.

16 – 178. pont.

17 – A 240/83. sz. ügyben 1985. február 7-én hozott ítélet (EBHT 1985., 531. o.)

18 – A C-53/00. sz. ügyben 2001. november 22-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-9067. o.)

19 – Lásd az 1984. november 22-én ismertetett indítványt.

20 – A hivatkozott ADBHU-ügyben hozott ítélet 18. pontja.

21 – Lásd az indítvány 61. pontját.

többletköltségeket. [22] Amikor az állami finanszírozás csupán az állam által a kedvezményezettre hárított objektív hátrányt küszöböli ki, akkor nem beszélhetünk a verseny torzítására képes gazdasági előnyről. [23]

41. Léger főtanácsnok bírálta a Bíróság által a Ferring-ügyben követett „kompenzációs" megközelítést az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben ismertetett indítványában. [24] Véleménye szerint a kompenzációs megközelítés felborítja az állami támogatásokra vonatkozó kivételek szabályozásának rendszerét, mivel arra vezetne, hogy a támogatás közösségi joggal való összeegyeztethetőségét az EK 87. cikk (1) bekezdése alapján kellene megvizsgálni. [25]

42. Azonban a Bíróság az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott, fent hivatkozott ítéletében kifejtette, hogy amennyiben a közpénzből nyújtott támogatásokat kifejezetten közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízott vállalkozásoknak adták annak érdekében, hogy ellentételezzék a közszolgáltatási kötelezettség teljesítése során felmerült költségeket, és ezek az ítéletben kifejtett feltételeknek megfelelnek, az ilyen támogatások nem tartoznak az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá. A Bíróság szerint a közszolgáltatási kötelezettség ellentételezése nem minősül előnynek, „amennyiben ezek a vállalkozások nem kerülnek e beavatkozás folytán versenytársaiknál kedvezőbb helyzetbe". Ellenkező értelemben pedig az az állami beavatkozás, amely nem felel meg a fenti feltételek valamelyikének, nem tekinthető e rendelkezések értelmében állami támogatásnak. [26]

43. Végül a GEMO-ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló, már hivatkozott ügyben ismertetett indítványában Jacobs főtanácsnok azt javasolta, hogy a közérdekű szolgáltatások állami finanszírozásának olyan elemzését

22 – Uo. (62. pont).

23 – Uo. (63. pont). A Ferring-ügyben hozott ítéletben a Bíróság elutasította az előnynek az Elsőfokú Bíróság által a hivatkozott FFSA és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben kimunkált értelmezését.

24 – Ahogy Léger főtanácsnok a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben 2003. január 14-én ismertetett második indítványában kifejtette, az előnynek a szerződésekből eredő fogalma „nyers" fogalom, vagy másként a „nyilvánvaló" előny elmélete. Ebben a megközelítésben a közhatalmi szervek által nyújtott előnyt és a kedvezményezettre hárított ellenértéket külön kell vizsgálni. Az ellenérték létezése nem releváns abból a szempontból, hogy az állami intézkedés az EK 87. cikk 1. bekezdése értelmében állami támogatásnak felel-e meg. Az ellenérték elemzése a vizsgálat során csupán később merül fel, abból a célból, hogy a támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét el lehessen dönteni (lásd a 33. és 34. pontot).

25 – Az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben ismertetett második indítvány (46. pont).

26 – A fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítélet 87. és 94. pontja. Emlékeztetőül az Altmark-ügyben hozott ítéletben kimunkált kritériumok szerint: (1) a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségnek kell terhelnie, és e kötelezettségnek egyértelműen meghatározottnak kell lennie; (2) az ellentételezés kiszámításának alapjául szolgáló feltételeket tárgyilagos és átlátható módon előzetesen kell megállapítani; (3) az ellentételezés nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtása során felmerülő költségek egészben vagy részben való fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel az érintett bevételekre és az e kötelezettségek teljesítéséből származó méltányos nyereségre; (4) amikor adott esetben a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízott vállalkozás kiválasztása nem közbeszerzési eljárás keretében történik, amely lehetővé tenné, hogy azt a jelöltet válasszák, amely a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatást tudja nyújtani, a szükséges ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell megállapítani, amelyek egy átlagos, jól vezetett és a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítéséhez közlekedési eszközökkel megfelelően felszerelt vállalkozásnál e kötelezettségek végrehajtásakor felmerülnének, figyelemmel az érintett bevételekre és az e kötelezettségek teljesítéséből származó méltányos nyereségre.

kell alkalmazni, amely egyrészt a juttatott finanszírozás és a közérdekű szolgáltatások nyújtásának kötelezettsége közötti kapcsolat természetétől függ, másrészt pedig attól, hogy mennyire egyértelműen vannak ezek a kötelezettségek meghatározva. [27] Különösen azt hangsúlyozta, hogy az „állami támogatási" és „kompenzációs" megközelítés közötti választás nem csupán egyszerű elméleti kérdés, hanem annak komoly gyakorlati következményei és eljárásjogi vonzatai is vannak. [28]

b) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatás költségei meghatározásának nehézségei

44. A jelen ügyben kétségkívül az az alapvető fontosságú kérdés, hogy a Bizottság által választott módszer megfelelő-e az olyan helyzet meghatározására, ahol az ellentételezés meghaladja a közérdekű kötelezettségekből eredő többletköltségekért járó megfelelő ellenértéket, következésképpen alkalmas-e a vállalkozásnál jelentkező előny meghatározására.

45. Én azonban mégis úgy ítélem meg, hogy a módszer választásának kérdése elválaszthatatlanul összefügg a Bíróság által a közszolgáltatásért járó ellentételezés minősítése során alkalmazott választással. Véleményem szerint a nettó többletköltség meghatározásának kötelezettsége ellentétes a Bizottság által támogatott megközelítéssel, mely szerint a konkrét számításoktól el lehet tekinteni, és ezek helyett vélelmet lehet alkalmazni. Az alábbi megjegyzések ezt kívánják bizonyítani.

46. Szeretnék arra emlékeztetni, hogy az SFEI és társai ügyben hozott ítéletben az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtása tekintetében a Bíróság kimondta, hogy a gazdasági előny fennállásának megállapítása az érintett szolgáltatások szokásos ellenértékének meghatározásával jár. Ez az értékelés olyan gazdasági elemzést feltételez, amelyet a rendes piaci körülmények között eljáró vállalkozásnak figyelembe kell vennie a nyújtott szolgáltatások értékének meghatározásakor. Előnyről akkor beszélhetünk, ha a vállalkozás olyan állami intézkedésben részesül, amelyhez normális piaci körülmények között nem jutott volna hozzá. [29]

47. A költségek megállapításának nehézségével már az Elsőfokú Bíróság is szembesült a fent hivatkozott FFSA és társai kontra Bizottság ügy

27 – 118. pont. Egyebekben lásd a C-34/01–C-38/01. sz. Enirisorse egyesített ügyekben ismertetett indítványt (2003. november 27-én hozott ítélet, EBHT 2003., I-14243. o.), melyben Stix-Hackl főtanácsnok kételyeit fejezte ki a Ferring-ügyben kimunkált megoldás abban az esetben való alkalmazhatóságával kapcsolatban, ha a közérdekű szolgáltatási kötelezettség nincs világosan meghatározva.

28 – A fent hivatkozott GEMO-ügyben ismertetett indítvány 110–114. pontja.

29 – A C-39/94. sz. ügyben 1996. július 11-én hozott ítélet (EBHT 1996., I-3457. o.) 60–61. pontja.

során, amikor utalt annak a szükségességére, hogy a közszolgáltatásokat is ellátó, ám versenyágazatba tartozó tevékenységeket is végző vállalkozások analitikus könyvelési rendszert vezessenek be. [30]

48. A FFSA kontra Bizottság ügyben a kereszttámogatás meglétét ki lehetett zárni, mivel az érintett támogatás összege alatta maradt az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásából eredő többletköltségeknek. Ebből következően a Bizottság által alkalmazott módszer megfelelőnek bizonyult ahhoz, hogy a segítségével jogilag kielégítő módon meg lehessen állapítani, hogy az állami támogatás odaítélése nem okoz a közösségi joggal ellentétes kereszttámogatást. [31]

49. Azt is szeretném megjegyezni, hogy a Chronopost és társai kontra Ufex és társai ügyben a Bíróság objektív, ellenőrizhető és rendelkezésre álló tények vizsgálatát írta elő, [32] hozzátéve, hogy az állami támogatás fennállását az SFMI-Chronopost esetében „akkor lehet kizárni, ha egyrészt bizonyított, hogy az igényelt ellenszolgáltatás valamennyi, a logisztikai és kereskedelmi segítségnyújtás miatt felmerült járulékos változó költséget fedezi, és megfelelően hozzájárul a postai hálózat használatából következő állandó költségekhez, valamint a saját tőkebefektetés tekintetében megfelelő hozamot biztosít, amennyiben azt az SFMI-Chronopost versenytevékenysége érinti, másrészt semmilyen jel nem utal arra, hogy ezeket az elemeket alulértékelték, vagy önkényesen határozták meg”. [33]

50. Egyébiránt a fent hivatkozott Ferring-ügyben hozott ítéletben [34] található kompenzációs megközelítés, valamint a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben kimunkált feltételek harmadik és negyedik pontjában szereplő, az ellentételezéssel kapcsolatos megállapítások is abba az irányba mutatnak, hogy pontos számításokat kell végezni, és a költségek eloszlását felül kell vizsgálni. [35] Az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítélet után született ítélkezési gyakorlat tovább finomítja a fent említett feltételeket. [36]

30 – 186. pont. Ezzel kapcsolatban megjegyzem, hogy az adott ügyre alkalmazandó jogszabály a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló, 1980. június 25-i 80/723/EGK bizottsági irányelv volt (HL L 195., 35. o. magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 20. o.).

31 – A C-174/97. P. sz., FFSA és társai kontra Bizottság ügyben 1998. március 25-én hozott végzés (EBHT 1998., I-1303. o.) 33. pontja.

32 – A C-83/01. P., C-93/01. P. és C-94/01. P. sz. egyesített ügyekben 2003. július 3-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-6993. o., a továbbiakban: Chronopost I-ügy). Ezen ítélet 38. pontjában a Bíróság kifejtette, hogy „mivel a posta helyzetét nem lehet összehasonlítani olyan magáncégek helyzetével, akik nem fenntartott ágazatban tevékenykednek, a »rendes piaci feltételeket« objektív, ellenőrizhető és rendelkezésre álló tények alapján kell megítélni.”

33 – Uo. (40. pont).

34 – 33. pont.

35 – Az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben kimunkált feltételekre vonatkozóan lásd a 26. lábjegyzetet.

36 – Lásd a fent hivatkozott Enirisorse-ügyben hozott ítéletet és az Elsőfokú Bíróság T-289/03. sz., BUPA és társai kontra Bizottság ügyben 2008. február 12-én hozott ítéletének (EBHT 2008., II-81. o.) 160. pontját, melyben az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben kimunkált feltételeket rugalmasan kell alkalmazni, azok szellemére és céljára tekintettel.

51. Szeretnék emlékeztetni arra, hogy a Bizottság 2005. november 8-i, az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 2005/842/EK határozatában [37] kifejti, hogy az ellentételezés mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek biztosításával összefüggő költségeket, figyelembe véve a kapcsolódó elismervényeket és a kötelezettségek biztosításához szükséges saját tőkéből származó ésszerű nyereséget. A Bizottság szerint az ellentételezést ténylegesen az adott általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetéséhez kell felhasználni, a vállalkozás ésszerű nyereséghez való lehetőségének sérelme nélkül. [38] Ebből a határozatból az is következik, hogy a figyelembe veendő költségek az általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetéséből származó költségek. [39]

52. A jelen ügyben alkalmazandó számítási móddal kapcsolatban a megtámadott határozat 69. pontjából kitűnik, hogy a német kormány az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásából eredő specifikus többletköltséget annak meghatározásával kívánta megállapítani és kiszámítani, hogy mekkora a különbség a Deutsche Post AG mint volt közigazgatási szerv e szolgáltatások nyújtása miatt vállalt költségei és a versenypiacon fellelhető, összehasonlítható szolgáltatásokból eredő szokásos költségek között. Ez a javaslat konkrét számítások végzésére vezet, így elfogadhatónak tűnik.

53. Azonban bizonyos szerzők szerint ez a megközelítés a Ferring-ügyben hozott ítélet értelmében vett „nettó többletköltség" fogalmával való visszaélésre vezetne, mivel így az érintett vállalkozás hatékonyságának hiányából eredő költségeket is a tagállam finanszírozná. [40]

54. Ehhez kapcsolódóan szeretném megjegyezni, hogy a hatékonyság hiányának kérdése a költségek ellentételezésén alapuló ármeghatározási rendszerekkel kapcsolatos átfogó vitába illeszkedik. Valójában minden hasonló rendszerbe bele van építve a hatékonyság bizonyos mértékű hiánya, hiszen a vállalatnak nem érdeke azon költségek

37 – HL L 312., 67. o.

38 – „Az ellentételezés összege tartalmazza az állam által vagy az állami erőforrásokból bármilyen formában odaítélt kedvezményeket. Az ésszerű nyereség figyelembe veszi az egy elfogadott korlátozott időszak alatt a vállalkozások által elért termelékenységi nyereség egy részét vagy egészét, az állam által a vállalkozásra bízott szolgáltatások minőségének csökkenése nélkül." (A határozat 5. cikke.)

39 – A határozat tartalmaz egy javaslatot az analitikus könyvelés elvei szerinti számítási módra.

40 – Lásd Nettesheim, M., i.m.; Bartosch, A., „The »Net Additional Costs« of Discharging Public Service Obligations: The Commission's Deutsche Post Decision of 19 June 2002", *European State Aid Law Quarterly,* vol. 1, 2002, n° 2, 189. o.

csökkentése, melyek tekintetében várakozásai szerint ellentételezést fog kapni. [41]

55. A megoldást az jelentheti, ha a hatékonyság növelését célul tűzik ki az általános gazdasági érdekű szolgáltatásért nyújtott ellentételezéssel kapcsolatban. Szeretném megjegyezni, hogy a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben kimunkált negyedik feltétel értelmezése elvezet a hatékonyság és a költségoptimalizálás kritériumának figyelembevételéhez. Meglátásom szerint ez a kritérium az Unió piacán történő egészséges verseny fenntartására irányuló logikába illeszkedik.

c) A jelen ügyben a Bizottság által elvégzett számítás

56. Meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság nem végzett tényleges költségszámítást. Sőt, a Bizottság ezt a megközelítést az eljárás racionalizálásával indokolja. A Bizottság szerint, ha a helyes belső igazgatási gyakorlat olyan módszert ír elő, amelynek segítségével a panaszosok által előterjesztett kifogásokat gyorsan és hatékonyan lehet elbírálni, akkor az Elsőfokú Bíróságnak nincs arra jogköre, hogy a Bizottság helyett döntsön az alkalmazandó módszerről.

57. Összefoglalva, a Bizottság a DB-Telekom által eszközölt átutalások, a háztól házig történő csomagszállítás versenynek kitett ágazatában keletkezett nettó többletköltségek és a Deutsche Post által felhalmozott veszteség tényének megállapítása után állami támogatás fennállására következtetett. Így a Bizottság nem törekedett arra, hogy az előnyt jelentő nettó többletköltség meghatározása érdekében megállapítsa a Deutsche Post AG által kapott összegek és az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtása körében ténylegesen felmerült költségek közötti különbözetet.

58. A Bizottság által végzett számítások részleteit illetően megítélésem szerint az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, hogy az agresszív árazási politika és az államtól kapott átutalások közötti kapcsolatot kétségbe lehet vonni.

59. A Bizottság ugyanis egyáltalán nem bizonyította be, hogy a szóban forgó összegeket a veszteséget termelő ágazat számára juttatták. Még ha a Bizottság birtokában lévő dokumentumokból ki is derült, hogy a korábbi Bundespost a feladások mennyiségének stagnálásától és a piaci részesedésének elvesztésétől tartott, és úgy vélte, hogy piacvezető pozíciója veszélyben van, ezek a körülmények

41 – A közgazdaságtudomány ismeri az „allocative efficiency” fogalmát; lásd Netz, J.S., *Price regulation, a non technical overview,* 1999, lásd még Spulber, D. F., *Regulation and markets*, MIT, 1989, 134. o.

önmagukban nem bizonyítják, hogy a szóban forgó átutalásokat valóban az agresszív árazási politika finanszírozására használták fel.

60. Meglátásom szerint nem zárható ki, hogy a Deutsche Post AG a versenytől elzárt ágazatokban, mint például a levéltovábbítás piacán felhalmozott nyereségét ennek az engedménypolitikának a finanszírozására fordította, melyet egyébként a Bizottság szankcionált is. De azt sem bizonyítja semmi, hogy a Deutsche Post AG nem tudta volna növelni az adósságait.

61. Továbbá a Deutsche Post AG a beadványaiban rámutat, hogy az 1990-től 1994-ig tartó időszakra jogosult volt az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nettó költségeinek megtérítésére, függetlenül attól a kérdéstől, hogy az 1994 utáni években nyereséges vagy veszteséges volt-e. Azt is hozzáteszi, hogy az állami átutalásokból származó forrásokat 1995. január 1-jével már felhasználta, tehát az általa 1995 és 1998 között elszenvedett veszteségeket nem tudta ez az ellentételezés fedezni.

62. Itt válik különösen nyilvánvalóvá a Bizottság által alkalmazott módszer elégtelensége. Az általa végzett számításokat ugyanis időben le kellett volna bontani, meghatározva azt az időszakot, melyre nézve az ellentételezés vizsgálata folyik. Ideális esetben a vállalkozás könyvelésében szereplő tevékenységek kiválasztott aspektusainak nyereségességét elkülönült számításokkal kellett volna vizsgálni.

63. A Bizottság által választott módszer nem magyarázza meg, hogy milyen okból vélelmezték, hogy az állami források finanszírozták a veszteséget, amikor a Deutsche Post AG helyzetét egyszerre jellemezte egyrészről az általános gazdasági érdekű szolgáltatás ellátásából eredő nettó többletköltség, másrészről pedig az agresszív árazási politikából származó veszteség; különös tekintettel arra, hogy az állami támogatásnak való minősítés az állami források említett általános gazdasági érdekű szolgáltatásra való felhasználásától, illetve az e szolgáltatás költségeivel való korrelációjától függ.

64. Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a felperes összesített veszteségei ellenére, melyeket a Bizottság a számítási módszerében figyelembe vett évekre vezet vissza, a Deutsche Post AG-nak tagadhatatlanul voltak bevételei, bár ezek nem haladták meg a kiadásokat.

65. Amint a német állam is megállapítja, ezek a kiadások magukban foglalják a postai szolgáltató által biztosítandó általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásából eredő nettó többletköltségeket, melyeket ezen okból állami ellentételezéssel lehet kompenzálni, és az olyan költségeket is, melyekért nem jár semmilyen ellentételezés.

66. Ha azonban a Deutsche Post AG más költségeire alkalmazzuk a Bizottság azon tézisét, hogy a veszteséges árpolitikát szükségképpen közpénzekből finanszírozták, akkor ellentmondó eredményre jutunk. Ahogy a német kormány is kiemelte, e gondolatmenet alapján semmilyen kiadást nem lehetne a Deutsche Post AG saját bevételeiből fedezni, mivel a szóban forgó időszakban a Deutsche Post AG veszteséges volt. Így minden kiadást állami forrásokból kellene finanszírozni.

67. Egyébiránt, ahogyan azt a Deutsche Post AG is hangsúlyozza beadványaiban, a Bizottság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a gazdasági életben, amennyiben az adott évben felmerült veszteséget nem lehet saját forrásokból fedezni, akkor a következő gazdasági év mérlegében veszteségelhatárolás címén szerepeltetik ezeket az összegeket. Így a Bizottság nem juthatott olyan következtetésre, hogy a háztól házig történő csomagküldés ágazatában bekövetkezett veszteséget „szükségképpen" a DB-Telekom által eszközölt átutalások finanszírozták. [42]

68. Ennek megfelelően egyetértek az Elsőfokú Bíróság álláspontjával, amennyiben az nem találta kielégítőnek a Bizottság megközelítését a Deutsche Post AG által átvett régi terhekkel kapcsolatban. Tekintettel a Deutsche Post AG sokféle tevékenységére, és különösen az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozásként játszott szerepére, nem lehet *a priori* elhanyagolni ezen átvett régi terhek hatását. Azonban, ahogy ez a megtámadott ítélet 84. pontjából kitűnik, a Bizottság a német kormány által nyújtott információk ellenére sem vont le következtetéseket e tekintetben.

69. Végül az általános gazdasági érdekű szolgáltatás finanszírozásának ellenőrzése során kétségtelenül felmerülő, a Bizottságot érintő nehézségekkel kapcsolatban szeretném megjegyezni, hogy különbség van egyrészről a gazdasági adatokból és azok értékeléséből eredő nehézségek, másrészről pedig az adminisztratív nehézségek között.

70. A gazdasági adatokat érintő nehézségekkel kapcsolatban nem lehet kizárni, hogy bizonyos esetekben az érintett tagállam nem képes olyan pontos információkat bocsátani a Bizottság rendelkezésére, melyek az általános költségek belső megoszlására, vagy pedig a különböző tevékenységekre jutó saját tőkebefektetés megfelelő hozamára vonatkoznak. Ebben az esetben úgy ítélem meg, hogy a tapasztalatokon és a józan észen alapuló vélelem alkalmazása megengedhető.

42 – Így megítélésem szerint a vasútvonal példája nem releváns, mivel a vállalkozás finanszírozása nem alkot zárt rendszert, éppen ellenkezőleg, nyílt rendszert alkot, melyet több forrásból, így adósságokból is finanszíroznak.

71. Ami az adminisztratív nehézségeket illeti, amint azt az Elsőfokú Bíróság is kimondta a megtámadott ítélet 75. pontjában, a Bizottság jogosult a tagállamot felszólítani, hogy az általa meghatározott határidőn belül bocsásson a rendelkezésére minden olyan dokumentumot, információt és adatot, amely a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálatához szükséges. [43] A Bizottság kizárólag akkor jogosult az eljárás lezárására és határozatának meghozatalára, amely a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítja a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét vagy összeegyeztethetetlenségét, ha a tagállam a Bizottság felszólítása ellenére sem bocsátja rendelkezésére a kért információkat. [44]

72. Következésképpen a Bizottság felszólítás hiányában nem zárhatja le az eljárást, és nem hozhat határozatot a rendelkezésére álló adatok alapján.

d) Az Elsőfokú Bíróság érveléséről

73. Arra a kifogásra válaszolva, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a Deutsche Post AG előnyben részesült, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 78. pontjában utalt a Bizottság által a megtámadott határozatban követett érvelésre. Ugyanabban a pontban a Bizottságnak a tárgyaláson ismertetett álláspontjára is utalt. [45]

74. A Bizottság állításával ellentétben nekem az a véleményem, hogy az Elsőfokú Bíróság azon érvelése során, melynek keretében a megtámadott ítélet 88. pontjában kimondta, hogy a Bizottság nem bizonyította az előny fennállását, nem részesítette előnyben a saját módszerét az ellentételezés költségeinek kiszámítására. Az Elsőfokú Bíróság valójában azokra a hiányosságokra hívta fel a figyelmet, melyek az állami támogatások vizsgálata során a Bizottságra nehezedő bizonyítási teher terjedelmével kapcsolatosak.

75. Az Elsőfokú Bíróság felülvizsgálta a Bizottság eljárását a konkrét ügyben, és megállapította, hogy az nem ellenőrizte, hogy a DB-Telekom által eszközölt utalások meghaladták-e a Deutsche Post AG által megállapított nettó többletköltségeket.

43 – A C-301/87. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1990. február 14-én hozott ítélet (EBHT 1990., I-307. o., a továbbiakban: Boussac-ügy) 19. és 20. pontja. Ahogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 75. pontjában kifejtette, ezeket a követelményeket az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) emelte jogszabályi rangra.

44 – Lásd a Boussac-ügyben hozott ítélet 22. pontját és az Elsőfokú Bíróság T-366/00. sz., Scott kontra Bizottság ügyben 2007. március 29-én hozott ítéletének (EBHT 2007., II-797. o.) 144. pontját.

45 – Ezen álláspont szerint, amennyiben a felperes nem bizonyította, hogy a veszteséges értékesítési politikájából eredő állítólagos nettó többletköltségeket a DB-Telekom által eszközölt átutalásoktól eltérő forrásokból finanszírozta, a Bizottság jogszerűen vélelmezhette, hogy a Deutsche Post AG 1118,7 millió DEM összegű állami támogatást kapott.

76. Az Elsőfokú Bíróság tehát a Bíróság alapokmánya 36. cikkének megfelelően [46] kifejtette azokat az okokat, melyek annak megállapítására vezették, hogy a Bizottság határozatának indokolása pontatlan, és nem kielégítő.

77. Az Elsőfokú Bíróság felülvizsgálati jogkörével kapcsolatban meg kell továbbá jegyezni, hogy a jelen indítvány 18–24. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat fényében az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg a megtámadott ítélet 90. pontjában, hogy valamely intézkedés állami támogatásnak való minősítése főszabály szerint – különösen a szóban forgó állami beavatkozás összetett jellegéből adódó különleges körülmények hiánya esetén – nem igazolhatja a Bizottság széles mérlegelési jogkörének elismerését.

78. Így az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 91. pontjában helyesen állapította meg, hogy bár az ítélkezési gyakorlat elismert a Bizottság részére bizonyos mérlegelési mozgásteret azon módszer kiválasztását illetően, amellyel a legmegfelelőbb módon meg lehet bizonyosodni afelől, hogy a versenytevékenységek nem részesülnek kereszttámogatásban, a Bizottság az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet értelmében nem minősítheti állami támogatásnak az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásából eredő többletköltségek ellentételezésére nyújtott állami forrásokat.

79. Így világosan kiderül a megtámadott ítélet 91. pontjának első mondatából, hogy az Elsőfokú Bíróság a Bizottság által elvégzett jogi minősítést, nem pedig a tények értékelését helyteleníti.

80. Az Elsőfokú Bíróságnak tehát nem kellett megállapítania a Bizottság mérlegelési jogkörének terjedelmét, és ennélfogva az uniós bíróság szóban forgó ténybeli megállapításokkal kapcsolatos felülvizsgálati jogkörének terjedelmét sem. Azonban anélkül, hogy kifejezett módon döntött volna abban a kérdésben, hogy összetett gazdasági értékelésről van-e szó, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 91. pontjának második mondatában azt kifogásolta, hogy a Bizottság vélelemre támaszkodott annak eldöntése során, hogy az EK 87. cikk (1) bekezdése szerinti előny fennáll-e.

81. Így az Elsőfokú Bíróság érvelése megmarad a jogszerűségi felülvizsgálat keretében őt megillető felülvizsgálati jogkör keretein belül.

82. Következésképpen, a fent kifejtett okfejtés nyomán az a véleményem, hogy az Elsőfokú Bíróság egyáltalán nem sértette meg az EK 87. cikk (1) bekezdésének, az EK 86. cikk

46 – Mely a Bíróság alapokmányának 53. cikke értelmében az Elsőfokú Bíróságra is alkalmazandó.

(2) bekezdésének és az EK 230. cikknek a rendelkezéseit. A Bíróság alapokmánya 36. cikkének megsértése sem merül fel. Következésképpen azt javasolom a Bíróságnak, hogy ezt a jogalapot mint megalapozatlant utasítsa el.

2. Értékelés

85. Az első jogalap e részében a Bizottság tulajdonképpen csupán megismétli az általa a jogellenes állami támogatás fennállásának megállapítása érdekében használt módszer megalapozottságára vonatkozó okfejtését.

B – *Az első jogalap második részéről*

86. Következésképpen az első jogalap első részére adott válasz fényében úgy vélem, hogy a Bizottság érvelését eleve el lehet utasítani.

1. A felek érvei

87. Egyebekben a Bizottságnak a második részben kifejtett érveire a következő észrevételeket teszem.

83. Az első jogalap második részében a Bizottság, amelyet az UPS támogat, kifejti, hogy az Elsőfokú Bíróság helytelenül rótta fel a Bizottságnak, hogy az nem vizsgált meg minden bizonyítékot. A Bizottság e tekintetben a megtámadott ítélet 78., 85., 86., 87. és 88. pontját kifogásolja.

88. Először is szeretném megjegyezni, hogy egy jogi alapelv szerint annak a félnek kell bizonyítania a kérelme alapját képező tényeket, aki bíróság előtt kíván jogot érvényesíteni; ezt a szabályt gyakran a következő latin szállóigével fejezik ki: *ei incumbit probatio qui dicit, non qui negat.* [47]

84. A Bizottság a bizonyítási teher kérdésével foglalkozik ebben az összefüggésben. Kifejti, hogy első fokon, az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban a felperes feladata Bizottság által használt módszer jogellenességét bebizonyítani, és a Bizottságnak magának nem szükséges bizonyítania, hogy az Elsőfokú Bíróság által elfogadott módszer „lehetetlen”.

47 – Tizzano főtanácsnok C-526/04. sz. Laboratoires Boiron ügyben ismertetett indítványának 68. pontja (2006. szeptember 7-én hozott ítélet, EBHT 2006., I-7529. o.). Ennek az elvnek a közösségi ítélkezési gyakorlatban történő kifejezett kimondására lásd az Elsőfokú Bíróság T-117/89. sz., Sens kontra Bizottság ügyben 1990. május 10-én hozott ítéletének (EBHT 1990., II-185. o.) 20. pontját. Lásd még a 3/86. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1988. június 28-án hozott ítélet (EBHT 1988., 3369. o.) 13. pontját és a 290/87. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 1989. október 5-én hozott ítélet (EBHT 1989., 3083. o.) 11. és 20. pontját.

89. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság helyesen alkalmazta a bizonyítási teherre vonatkozó jogszabályokat, amikor kimondta, hogy a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy az érintett intézkedések jogellenes állami támogatást valósítanak meg.

C – *Az első jogalap harmadik részéről*

1. A felek érvei

90. Egyébiránt megjegyzem, hogy az Elsőfokú Bíróság az iratok alapján úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem ellenőrizte, hogy a DB-Telekom által eszközölt átutalások teljes összege kisebb volt-e, mint az általános gazdasági érdekű szolgáltatások ellátásából eredő összes nettó többletköltség.

91. Ezáltal az Elsőfokú Bíróság a tényeket értékelte, melyek alapján megállapította, hogy a jogellenes állami támogatás fennállása nem került bizonyításra. Ez az értékelés – a Bíróság elé terjesztett bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve – nem jogkérdés, amely mint olyan a Bíróság felülvizsgálatának tárgya lehetne. [48]

92. Márpedig, mivel a tények elferdítésére nem hivatkozott a Bizottság, azt javasolom, hogy a Bíróság az első jogalap második részét mint megalapozatlant utasítsa el.

48 – Lásd különösen a C-186/02. P. és C-188/02 P. sz., Ramondín és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. november 11-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-10653. o.) 46. pontját.

93. A Bizottság, miután kijelenti, hogy az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítéletben követett okfejtés azért hibás, mert nem fejti ki, hogy a megtámadott határozat milyen hibában szenved, azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság okfejtése sem a felvetett kifogásokon, sem a megtámadott határozaton nem alapul. Meglátása szerint az Elsőfokú Bíróság által lefolytatott vizsgálat módszertani hibában szenved, melyet az is bizonyít, hogy az Elsőfokú Bíróság az érvelését a Bizottság meghatalmazottjának a tárgyalás során tett kijelentésére alapozta. Arra is hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet 79. pontjának elején található „ennélfogva" kifejezés azt bizonyítja, hogy az Elsőfokú Bíróság meghatározó jelentőséget tulajdonít ennek a kijelentésnek.

94. A Bizottság a BIEK és az UPS támogatása mellett egyrészt azt is kiemeli, hogy az Elsőfokú Bíróság az iratokkal ellentétes megállapításokat tett. A Bizottság szerint „az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 82. pontjában tett kijelentéssel ellentétben a határozat egyértelműen megállapítja, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság által rendelkezésre bocsátott információk, amelyek szerint a háztól házig való csomagszállítási ágazat általános gazdasági érdekű szolgáltatást jelent, nem megalapozottak". A Bizottság azonban hangsúlyozza, hogy a megtámadott határozat 76. pontjában megállapította, hogy a háztól

házig történő csomagszállításra nem vonatkozott a szállítási kötelezettség, és így a közérdekű cél sem.

95. Másrészt a Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 82. pontjának második részében kifejtett érvelés nem helytálló, mivel azt állapítja meg, hogy a Bizottság legalább hallgatólagosan elismeri, hogy a Deutsche Post AG-nak a veszteséges értékesítés politikájából eredő nettó többletköltségeken kívül az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásából eredő nettó többletköltségei is keletkeztek.

2. Értékelés

96. A Bizottság előzetes állításával kapcsolatban, mely szerint az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 78. pontjának utolsó fordulatában meghatározó jelentőséget tulajdonít az egyik bizottsági alkalmazott tárgyalás során képviselt álláspontjának, elég azt megjegyezni, hogy erre az álláspontra a megtámadott ítélet ugyanezen pontjának elején hivatkozott megtámadott határozat indokolásának alátámasztása miatt utal az Elsőfokú Bíróság. Egyébiránt a Bizottság nem hivatkozott arra, hogy ez a kijelentés helytelen lenne.

97. Az első jogalap harmadik részében a Bizottság többek között azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy a megsemmisítés iránti kereset elbírálása során elferdítette a tényeket, ami olyan jogkérdés, amely mint olyan a Bíróság felülvizsgálatának tárgya lehet. Tehát meg kell ezt is vizsgálni.

98. Először is, annak érdekében, hogy el lehessen bírálni azt a kérdést, miszerint az Elsőfokú Bíróság elferdítette-e az ügyben rendelkezésre álló adatokat, össze kell hasonlítani a megtámadott ítélet 82. pontjának szövegét a megtámadott határozat releváns részének szövegével.

99. Először is az iratokból kitűnik, hogy a háztól házig való csomagszállítási ágazatnak két része van, a csomagokat előzetesen feldolgozó, illetve bizonyos minimális mennyiségű csomagot feladó szakmai ügyfeleket célzó szegmens és a csomagküldő vállalkozások szegmense.

100. A megtámadott határozat 76. pontjában a Bizottság kifejti, hogy a kötelező szolgáltatásokról szóló rendelet (Postdienst-Pflichtleistungsverordnung) 2. cikke (2) bekezdésének 3. pontja kizárja az általános szállítási kötelezettség köréből azokat a kisméretű csomagokat, melyek tekintetében a

feladásaikat előre feldolgozó illetve együttműködési szerződéseket kötő ügyfelekkel egyedi szerződésekben sajátos rendelkezéseket fogadnak el. [49]

101. Még akkor is, ha el lehetne fogadni, hogy a Bizottság így a háztól házig való csomagszállítási ágazat első részébe tartozó szolgáltatások egy részének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások közül való kizárását állapítja meg, én úgy ítélem meg, hogy a megtámadott ítélet 82. pontjának első részében az Elsőfokú Bíróság csupán annak megállapítására szorítkozik, hogy a Bizottság nem bírálta felül a német kormány által szolgáltatott információkat. [50]

102. Ebből következik, hogy a Bizottság állításával ellentétben az Elsőfokú Bíróság egyáltalán nem ferdítette el a Bizottság által a megtámadott határozatban kifejtett álláspontot.

103. Másodsorban, az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott határozat 82. pontjának második részében alkalmazott megfogalmazás valóban pontatlannak tűnhet.

104. Azonban az is világosan kitűnik az Elsőfokú Bíróság okfejtéséből, hogy a vitatott megállapítás a megtámadott határozat 73. pontjának hivatkozásához kapcsolódik, [51] melyben a Bizottság azt állapította meg, hogy a Deutsche Post AG olyan nettó többletköltségeket visel, amelyek egy minimális része nem az általános gazdasági érdekű szolgáltatási kötelezettségek teljesítéséből ered.

105. Így az Elsőfokú Bíróság levonhatta azt a következtetést, hogy a Bizottság nem zárta ki azt a tényt, hogy a Deutsche Post AG az általános gazdasági érdekű szolgáltatás teljesítéséből eredő nettó többletköltségeket visel. Erre tekintettel azt javasolom a Bíróságnak, hogy – mint megalapozatlant – az első jogalap e részét is utasítsa el.

49 – 76. pont: „A PPfLV rendelettel kapcsolatos indokolás szerint a 2. cikk (2) bekezdésének 3. pontja kizárja az általános szállítási kötelezettség köréből azokat a kisméretű csomagokat, melyek tekintetében bizonyos, például a feladásaikat előre feldolgozó illetve együttműködési szerződéseket kötő ügyfelekkel egyedi szerződésekben sajátos rendelkezéseket fogadnak el. Az indokolás alapján ezen szakmai ügyfeleket fel lehet menteni a szállítási kötelezettség alól, mivel az ebben az ágazatban fennálló verseny azt szükségtelenné teszi."

50 – 82. pont: „Ki kell tehát emelni, hogy – ahogyan a Bizottság egyébként beadványaiban is megerősítette – a [megtámadott] határozatban egyrészről nem állapította meg, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság által rendelkezésére bocsátott információk, amelyek szerint a háztól házig való csomagszállítási ágazat [általános gazdasági érdekű szolgáltatást] jelent, nem megalapozottak, másrészről pedig – legalábbis hallgatólagosan – elismerte, hogy […] a Deutsche Post AG-nak a veszteséges értékesítés politikájából eredő nettó többletköltségeken kívül az [általános gazdasági érdekű szolgáltatás] nyújtásából eredő nettó többletköltségei is keletkeztek (a továbbiakban: nem vitatott nettó többletköltségek)."

51 – A megtámadott ítélet 81. pontjában található idézet.

V – A Bizottság második jogalapjáról

1. A felek érvei

106. Ebben a jogalapban az UPS és a BIEK által támogatott Bizottság azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy a Bizottságnak mintegy helyébe lépett, és így olyan vizsgálatot végzett el helyette, melyre a Bizottság egyáltalán nem kerített sort. A Bizottság szerint a 97–109. pontban az Elsőfokú Bíróság olyan információkat vizsgált meg, melyeket a megtámadott határozat nem tett vizsgálat tárgyává, és melyek helyessége nem volt megállapítható.

107. A Bizottság, amelynek érvelését e ponton különösen a BIEK támogatja, azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az a számviteli eredményt a közpénzből történő kompenzációs kifizetésekkel és a visszaengedményezések összegével hasonlította össze. Az Elsőfokú Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a kiszorító árakat nem közpénzből finanszírozták, mivel a 11 081 millió DEM összegű pénzügyi ellentételezés alacsonyabb, mint a 4945 millió DEM összegű számviteli veszteség és a 10 104 millió DEM összegű visszaengedményezés összege.

108. A Bizottság szerint ez az érvelés több okból hibás.

109. Először is a felperes szerint az Elsőfokú Bíróság nem bizonyította, hogy a Deutsche Post AG a pénzügyi ellentételezés nélkül is fenn tudott volna maradni. Márpedig annak megállapításához, hogy a Deutsche Post AG a kiszorító árak költségeit saját forrásból, költségvetési hozzájárulás nélkül is képes lett volna finanszírozni, ennek a bizonyítása is elengedhetetlen lett volna.

110. A Bizottság szerint továbbá a könyvelés Elsőfokú Bíróság által elvégzett elemzése nem teszi lehetővé e kérdés megválaszolását. A Bizottság szerint ugyanis a kiszorító árazás finanszírozási módja meghatározásának érdekében először a kínálatot kell megvizsgálni. Tehát nem az a kérdés, hogy a kompenzációs kifizetések nagyobb vagy kisebb összeget tettek-e ki, mint a könyvelésben kimutatott veszteség, hanem az, hogy a kompenzációs kifizetések által a Deutsche Post AG olyan likvid pénzeszközökhöz jutott-e, melyek tisztességtelen árazási politikát lehetővé tevő pénzforgalmi helyzetet teremtettek számára.

111. Ezenkívül, amikor a Bizottság arra utal, hogy a pénzforgalmi mérlegek elemzését ki kellene terjeszteni 1995 utánra is, azt is megjegyzi, hogy az Elsőfokú Bíróság feltehetően hozzáadta a visszaengedményezéseket a költségekhez, ami szintén növeli a számviteli veszteséget. Azonban a Bizottság szerint a visszaengedményezéseket nem lehet egyszerű

költségként kezelni, mivel kettős szerepük van: helyettesítik az adót és az osztalékot is. [52]

112. Végül a Bizottság kiemeli, hogy a bevételeket és a kiadásokat ugyanazon év alapján szükséges kifejezni, hogy a bevételeket vagy a pénzforgalmi folyamatokat több évre vonatkozóan össze lehessen hasonlítani.

2. Értékelés

113. A második jogalapban, mely tárgyát tekintve külön jogalapnak tekintendő, a Bizottság az Elsőfokú Bíróság által kifejtett részletes indokolást támadja, amennyiben az azt a kérdést vizsgálta, hogy a DB-Telekom által eszközölt átutalások tették-e lehetővé a Deutsche Post AG számára – tekintettel az 1990 és 1995 között felhalmozott veszteségére – a veszteséges értékesítés politikájából eredő 1994 és 1999 között felmerült állítólagos nettó többletköltségek fedezését.

114. Ezzel kapcsolatban szeretnék arra emlékeztetni, hogy az ítéletnek csupán a teljesség kedvéért kifejtett indokolása ellen irányuló jogalap hatástalan, amennyiben nem vezet az ítélet hatályon kívül helyezéséhez. [53] Azokat a jogalapokat, melyek olyan járulékos indokokat hoznak fel, melyek nem alapozzák meg közvetlenül a határozatot, szintén el kell utasítani. [54]

115. Amennyiben azonban a Bíróság mégis úgy vélné, hogy a megtámadott ítélet 97. pontjában található kijelentés ellenére nem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy az Elsőfokú Bíróság az indokolás e részét csupán a teljesség kedvéért fejtette k, a következő alternatív okfejtés követését javasolom.

116. A jelen ügyben az Elsőfokú Bíróság túlterjeszkedett a bírósági felülvizsgálat terjedelmén, amennyiben az iratok között fellelhető gazdasági adatok segítségével önálló számítást végzett.

117. Megítélésem szerint ezen eljárás lefolytatása főszabály szerint nem feladata az uniós bíróságnak a jogszerűségről folytatott jogvita keretein belül. Úgy vélem, ez esetben különösen fennáll annak a veszélye, hogy az Elsőfokú Bíróság a saját értékelésével helyettesítse

52 – E tekintetben szeretném megjegyezni, hogy a Bizottság a jelen ügyben az érintett időszak alatt folyamatosan fennálló feltételezett veszteségből indult ki. Azonban a kifizetendő adókat és osztalékot általában a tárgyévi nyereség terhére juttatják.

53 – A C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P.–C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-5425. o.) 148. pontja és a C-443/05. P. sz., Common Market Fertilizers kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 13-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-7209. o.) 137. pontja. Annak tekintetében, hogy a megtámadott határozat rendelkező részét kielégítő módon támasztja alá csupán az egyik indokolás, lásd a C-164/01. P. sz. Van den Berg-ügyben 2004. október 28-án hozott ítélet (EBHT 2004., I-10225. o.) 60. pontját és a C-552/03. P sz., Unilever Bestfoods kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 28-án hozott végzés (EBHT 2006., I-9091. o.) 148. pontját, valamint a C-150/06. P. sz., Arizona Chemical és társai kontra Bizottság ügyben 2007. március 13-án hozott végzés 47. pontját.

54 – A C-326/91. P. sz., de Compte kontra Parlament ügyben 1994. június 2-án hozott ítélet (EBHT 1994., I-2091. o.) 107. és 123. pontja.

a Bizottságét, és így jogszerűtlenül megsértse annak mérlegelési mozgásterét. [55]

118. Következésképpen meg kell állapítani, hogy amikor a megtámadott ítélet 103–108. pontjában a DB-Telekom által eszközölt átutalásokkal kapcsolatos gazdasági adatokat vizsgálta abból a szempontból, hogy ezen átutalások elegendőek voltak-e a Deutsche Post AG által 1994 és 1999 között folytatott veszteséges értékesítés politikájából eredő többletköltségek fedezésére, az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy saját értékelésével helyettesítette a Bizottságét.

119. Azonban úgy ítélem meg, hogy a megtámadott ítélet 97. pontját megelőzően kifejtett indokolás olyan önálló és meghatározó jogalapot jelent, amelyen helyesen alapszik a megtámadott határozat megsemmisítése.

120. A második jogalap tehát még megalapozottsága esetében sem vezethet a megtámadott ítélet megtámadott határozat megsemmisítését kimondó részeinek kétségbe vonására, amennyiben ennek a megsemmisítésnek az az alapja, hogy a Bizottság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon, hogy a Deutsche Post AG-nak a DB-Telekom által eszközölt átutalásokból az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében előnye származott. [56]

VI – Az eljárás más résztvevői által hivatkozott jogalapok

A – *A Bizottság oldalán beavatkozó felek beadványai*

121. A támogatásukon túl a BIEK és az UPS is kifejtenek saját érvelést, ami azonban nagyrészt megegyezik a Bizottság érvelésével.

122. Ez az érvelés jórészt azon alapul, hogy az Elsőfokú Bíróság állítólagosan megsértette a Bíróságnak az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben kifejtett ítélkezési gyakorlatából fakadó elveket, amennyiben elmulasztotta annak megállapítását, hogy az ebben az ítéletben előírt azon

55 – Ebben a tekintetben lásd Kokott főtanácsnok a Bíróság előtt folyamatban lévő C-441/07. P. sz., Bizottság kontra Álrosa ügyben 2009. szeptember 17-én ismertetett indítványának 89. és 90. pontját.

56 – E tekintetben lásd a már hivatkozott Bizottság kontra Tetra Laval ügyben hozott ítélet 89. pontját.

követelmények egyike sem teljesült, amelyek alapján az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásáért járó ellentételezés mentesülhet az állami támogatásokra vonatkozó szabályok hatálya alól. A BIEK ezenfelül azt is felrója az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az nem vette figyelembe a fent hivatkozott BUPA és társai kontra Bizottság ügyben előírt feltételeket.

123. A BIEK különösen azt fejti ki, hogy az Elsőfokú Bíróság a bizonyítási teherrel kapcsolatos szabályokat helytelenül értelmezte, amikor a megtámadott ítélet 86. pontjában a Bizottság terhére rója, hogy az nem győződött meg arról, hogy az átutalások összege nem haladta-e meg az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásából eredő nettó többletköltségeket.

124. A maga részéről az UPS úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság helytelenül értelmezte a jogot, amikor anélkül állapította meg, hogy a Deutsche Post AG részére nyújtott segítség az általános gazdasági érdekű szolgáltatás „ellentételezését" jelenti (a megtámadott ítélet 73. pontja), hogy megvizsgálta volna, hogy e szolgáltatások nyújtása valóban általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősült-e. Az UPS azt is kifejti, hogy az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben kimunkált feltételeket, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon, hogy a Deutsche Post AG-nak a DB-Telekom által eszközölt átutalásokból előnye származott (a megtámadott ítélet 88. pontja).

B – *Értékelés*

125. Először is az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben kialakított ítélkezési gyakorlat állítólagos megsértésével kapcsolatban arra szeretnék emlékeztetni, hogy a megtámadott ítélet 68–74. pontjában az Elsőfokú Bíróság helyesen hivatkozott az állami támogatás fogalmának megítélésével, majd pedig a közérdekű szolgáltatás finanszírozására szolgáló ellentételezés problémakörével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatra. Így különösen az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben kimunkált feltételekre is hivatkozott.

126. Meg kell azonban állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság elemzése a Bizottság határozatának jogszerűségére vonatkozik.

127. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis a megtámadott ítélet 94. pontjában emlékeztetett arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban megelégedett annak megállapításával, hogy a Deutsche Post AG által folytatott veszteséges

értékesítés politikájából eredő nettó többletköltségek nem képezhetik ellentételezés tárgyát. Azonban a Bizottság nem vizsgálta meg, és nem is bizonyította, hogy a felperesnek nem keletkezett más, az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásából eredő nettó többletköltsége, amelyek ellentételezésére a felperes – a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben előírt feltételek fennállása esetén – a DB-Telekom által eszközölt átutalások összessége révén igényt tarthat.

128. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg a megtámadott ítélet 95. pontjában, hogy mivel a Bizottság e tekintetben nem végzett semmilyen vizsgálatot és semmilyen értékelést, nem az uniós bíróság feladata, hogy a Bizottság helyett elvégezze azt a vizsgálatot, amelyet az soha nem folytatott le, és azokra a következtetésekre jusson, amelyekre a Bizottság a vizsgálat eredményeként jutott volna.

129. Végül, a bizonyítási teherre vonatkozó szabályok megsértésével kapcsolatos, illetve a Deutsche Post AG által nyújtott szolgáltatások természete meghatározásának Elsőfokú Bíróság általi elmulasztásával kapcsolatos problémakör tekintetében meg kell állapítani, hogy ezek a jogalapok összemosódnak a Bizottság által hivatkozott első jogalap második és harmadik részével. Így ezeket nem szükséges újra megvizsgálni.

VII – Végső megjegyzések

130. Megítélésem szerint a közérdekű közszolgáltatás finanszírozása körében követett kompenzációs megközelítés, abban a formában, ahogy azt a Bíróság ítélkezési gyakorlata kimunkálta, nem teszi lehetővé olyan módszerek alkalmazását, melyek szerint nem szükséges a szolgáltatás költségét megállapítani és azt az ellentételezés címén kapott összegekkel összehasonlítani. Ha azonban a Bíróság az úgynevezett „állami támogatási" megközelítés valamelyik verzióját választja, nem lehet kizárni, hogy a szóban forgó támogatás nem lesz összeegyeztethető a belső piaccal, tekintettel a kedvezményezett vállalkozás versenyellenes magatartására. Ennek ellenére úgy gondolom, hogy a kompenzációs megközelítés elfogadottnak számít az ítélkezési gyakorlatban, és az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítélet óta már megalapozottabbnak számít, mint ezek az alternatívák.

131. Erre tekintettel azt javasolom a Bíróságnak, hogy a Bizottság fellebbezését, csakúgy, mint a csatlakozó fellebbezést teljes egészében utasítsa el, és kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

VIII – Végkövetkeztetések

132. Következésképpen azt javasolom a Bíróságnak, hogy

– a Bizottság fellebbezését, csakúgy, mint a csatlakozó fellebbezést teljes egészében utasítsa el, és

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.